

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Georgio Ivi

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

Georgio

tibus sunt collata. Egredere igitur. et hanc expe-
ratione cum ceteris habe eodem. Purpura namque im-
peratores facit: non sacerdotes. Cui imperator. pri-
mus obediunt. Cui ergo constantinopolim reuersus
extra cancellos staret. mandauit eidem episcopus ut intra-
ret. Et ille ait. Uix discere potui: quod differetia sit im-
patoris et sacerdotis. Uix enim veritatis inueni ma-
gistrum. Ambrosium namque solum noui vocari pontificem.
¶ Octauo in sana doctrina. Eius namque doctrina
habebat altam profunditatem. Hiero. de. tri. doctorib.
Ambrosi? sup. profundoz pinna rapit. et aeris vo-
lucer quod diu in profundum ingredis fructum de alto cape
videt. firmam soliditatem. Hiero. ibidem. Eius omnes
sententiae fidei et ecclesiae omni virtutum firme sunt colu-
nae. Eleganter venustate. Aug. in li. de nuptiis et
contractib. Pelagi? heresiarcha sic laudat ambro-
sium ut dicat. Beat? ambrosius episcopus. in cui? pre-
cipue libris romana lucet fides. quod scriptor? inter
latinos flos quidam emicuit. Et subdit aug. Cui?
fidei et purissimum in scripturis sensum. nec inimic?
quidam ausus est reprehendere. Magnam auctoritatem.
quod antiqui doctores sicut aug. verba sua pro ma-
gna auctoritate habebant. Unde refert aug. ad
ianuariu. quod cum mater ei? mirata fuisset. cur medi-
olani sabbato non ieiunaret. et de hoc aug. ambro-
sium interrogasset. ait ambrosi?. Cum venio romam. ie-
iuno sabbato. Sic et tu. ad quam forte ecclesiam vene-
ris ei? more serua. si cuiquam non inde vis scandalum esse
nec quenquam tibi. Et subdit Aug. Ego de hac sententia
etiam atque etiam cogitans. ita semper habui tanquam eam cele-
sti oraculo acceperim. Uita? et passio tiburij et va-
leriani in passione sancte cecilie continetur.

De sancto georgio. lvi

Georgius dicitur a geos quod est terra. et orge quod
est colere. quasi colens terram. id est. carnem
suam. Aug. autem in li. de tri. dicit: quod bona
terra est in altitudine montium. temperamento collium.
planicie camporum. Prima enim est bona ad vires
herbas. secunda ad vineas. tertia ad fruges. Sic bea-
tus georgi? fuit altus despiciendo inferiora. et ideo
habuit viros et priuatis. Temperat? per discretionem. et
ideo habuit vinum interne iocunditatis. Planus per
humilitatem. et ideo protulit fruges bone operationis.
Uel georgi? dicitur a gerar quod est sacrum. et gion quod
est luctatio. quasi sacer luctator. quod luctat? est cum
dracone et carnifice. Uel georgius dicitur a gero quod
est pegrin? et gir piosus. et vs consiliator. Ipse enim
fuit pegrin? in contemptu mundi. piosus in corona
martyrii. et consiliator in predicatione regni. Eius le-
genda inter scripturas apocryphas in niceno concilio

63
connumeratur: ex eo quod eius martyrium certam relati-
onem non habet. Nam in kalendario bede dicitur quod
sit passus in pside ciuitate dyaspoli: quod prius lidda
vocabatur. et est iuxta iopen. Alibi dicitur quod pas-
sus sit sub dyocleciano et maximiano imperatoribus
Alibi legitur quod sub dyocleciano imperatore passus
presentibus. lxx. regibus imperij sui. Hic dicitur
quod sub daciano praefide. imperatoribus dyocleciano
et maximiano.

Georgius tribun? genere capadox perue-
nit quadam vice in puincia libie. in ciuitate
tem quod dicitur silena: iuxta quam ciuitatem erat
stagnum instar maris. in quo draco pestifer larita-
bar. quod sepe populum contra se armatum in fugam conuer-
terat. statumque suo ad muros ciuitatis accedens. omnes
inficiebat. Quapropter compulsi ciues. duas oues
quotidie sibi dabat: ut ei? furorem sedaret. alioquin
sic muros ciuitatis inuadebat. et aerem inficiebat.
quod plurimi interibat. Cui ergo iam oues pene defi-
cerent maxime cum hanc copiam hinc non possent. ini-
to consilio ouem cum adiuncto bove tribuebant. Cum
igitur forte omnium filij et filie darentur. et fors neminem
exciperet. et iam pene omnes filij et filie populi essent con-
sumpti. quadam vice filia regis vnica sorte est dep-
hensa. et draconi adjudicata. Tunc rex contristat?
ait. Tollite aurum et argentum et dimidium regni mei.
et filiam meam michi dimittite ne taliter moriatur.
Cui populus cum furore respondit. Tu o rex hoc edictum
fecisti: et nunc omnes pueri nostri mortui sunt: et tu vis fi-
liam tuam saluare? Nisi in filia tua compleueris
quod in alijs ordinasti: succendem? te et domum tuam.
.i.

De sancto

Quod rex audiens cepit filiam suam flere dicens. Deu me filia mea dulcissima: quod de te faciam: aut quod dicam. quoniam plus videbo nuptias tuas. Et conuersus ad populum dixit: Oro ut inducias octo dierum lugendi michi filiam tribuatis. Quod cum populus admisisset. et in fine octo dierum reuersus populus est cum furore dicens. Quare prodis populum tuum propter filiam tuam. Eni omnes afflatu draconis morimur. Tunc rex videns quod non posset filiam liberare: induit eam vestibus regalibus. et amplexatur eam cum lacrimis dixit. Deu me filia mea dulcissima. sperabam ad tuas nuptias principes inuitare. palacium margaritis ornare. tympana et organa audire. et nunc vadis ut a dracone deuoraris. Et deosculans eam dimisit eam dicens. Utinam filia mea ego ante te mortuus essem: quod te sic amissem. Tunc illa prostrata ad pedes patris. petens ab eo benedictionem suam. Quas cum prostrata cum lacrimis benedixisset. ad lacum prostrata. Quam beatissimus georgius casu inde transiens ut plorantem vidit: eam quid haberet interrogauit. Et illa. Bone iuuenis velociter equum ascende et fuge me tecum pariter moriaris. Cui georgius. Noli timere filia. sed dic michi quod hic prestolaris omni plebe spectante. Et illa. Ut video bone iuuenis magnifici cordis es tu. sed cur mori tecum desideras. fuge velociter. Cui georgius. Dic ego non discedam: donec michi quod habeas intimabis. Cum ergo totum sibi exposuisset: ait georgius. Filia noli timere: quia in christi nomine te iuuabo. Et illa. Bone miles tecum ne peccas: sed tempus saluare festines. sufficit enim ut sola peream: nam me liberare non posses: et tecum perires. Dum hec loqueretur: ecce draco veniens caput de lacu leuauit. Tunc puella tremefacta dixit. fuge bone dominus. fuge velociter. Tunc georgius equum ascendens. et cruce se munies. draconem contra se aduenientem audacter aggreditur. et lancea fortiter vibrans. et se deo committens. dans ipsius grauius vulnerauit. et ad terram deiecit. Dixitque puella. Projice zonam tuam in collum draconis: michi dubitans filia. Quod cum fecisset: sequebatur eam velut mansuetissimum canem. Cum ergo eum in ciuitate duceret. populi hoc videntes pro motus et colles fugere ceperunt: dicentes. Ne nobis quia iam omnes peribimus. Tunc beatissimus georgius inuicem eis dicens. Nolite timere: ad hoc enim me misit dominus ad vos. ut a penis vos liberarem draconis. Tantummodo in christum credite. et unusquisque vestrum baptizetur: et draconem istum occidat. Tunc rex et omnes populi baptizati sunt. Beatissimus autem georgius euaginato gladio draconem occidit. et ipsum extra ciuitatem efferri precepit. Tunc quatuor paria bouum ipsum extra ciuitatem in magnum campum foras duxerunt. Baptizati autem sunt in illa die. xx. milia hominum: exceptis paruulis et mulieribus. Rex autem in honore beate marie et beati georgii ecclesiam mire magnitudinis construxit. De cuius altari fons viuus emanat: cuius potus omnes languidos sanat. Rex vero infinitam pecuniam beato georgio obrulit: quam ille recipe nolens: pauperibus eam dari precepit. Tunc georgius regem de quatuor bicuitibus instruxit. sed ut ecclesiarum dei curam haberet. sacerdotes honoraret. diuinum officium diligenter audiret. et semper pauperum memor esset. Et osculato rege inde recessit. In aliquibus tamen libris legitur quod dum draco ad deuorandum puellam properaret: georgius se cruce munuit: et draconem aggrediens interfecit. **E**o tempore impantibus diocleciano et maximiano: sub perfide dacione tanta persecutio christianorum fuit. ut infra unum mensem. xvij. milia martirio coronarentur. Unde inter tot tormentorum genera multi christianorum deficiebant. et idolis immolabantur. Quod videns sanctus georgius tactus dolore cordis intrinsecus: omnia que habebat dissipauit. militare habitum abiicit. christianorum habitum induit. et in medium presbiteros exclamauit. Quos dominus gentium demonia: dominus autem celos fecit. Cui presbiteros iratus dixit. Quam presumptione audes deos nostros demonia appellare? Dic tamen unde es tu aut quo nomine vocaris? Cui georgius ait. Georgius vocor. ex nobili capadocum prosapia ortus. Palestina christo fauente deuici: sed omnia deserui: ut seruare possem liberi deo celi. Cum autem presbiteros eum ad se inclinare non posset iussit eum in euleum leuari. et membratim corpus eius ungulis lamari. Appositis in super ad latera facibus. partibus viscerum rumis. sale plagas eius fricari iussit. Eadem nocte dominus cum ingenti lumine ei apparuit: et ipse dulciter confortauit. Cui melliflua visione et allocutione sic confortatus est ut pro nichilo duceret cruciatum. Videns dacionem quod eum penis superare non possit: quendam magum accersit. eius dixit. Christiani suis magicis artibus tormenta ludificat. et deorum nostrorum sacrificia parant. Cui magus. Si artes eius superare nequeverit: capitis reus ero. Ipse maleficis suis iniectis. et deorum suorum nominibus inuocatis: venenum vino immiscuit. et sancto georgio sumendum porrexit. Contra quod vir dei signum crucis edidit: haustusque eo multationis sensit. Rursum magus prius: et fortius venenum immiscuit. Quod vir dei signo crucis edito. sine lesione aliqua totum bibit. Quo viso magus statim ad pedes eius cecidit: veniam lamentabiliter petiit. et se

Georgio

christianū fieri postulauit. Quē mox iudex decol-
lari fecit. Sequēti die iussit georgiū poni in rota:
gladijs bis acutis vndiq; circūsepta. Sed statim
rota frāgīf. et georgi' illesus penit' inuenit. Tūc
trah' iussit eū in sarraginē plūbo liquefacto plenā
pūa. Qui facto signo crucis in eā intrauit. sed vir-
tute dei cepit in ea quasi in balneo refoueri. Quō
vidēs dacia' cogitauit eū emollire blanditijs:
quē nimis supare nō poterat vlt' tormētis. Dixitq;
illi. Uides fili georgi quāte māfuetudinis sunt dij
nri: q; te blasphemū tam paciēter sustinēt. parati
nichilomin' si cōuerti volueris indulgere. Age er-
go dilectissime fili qd; horro: vt supstitione relicta
dij nris sacrifices: vt magnos ab ipsis et a nobis
cōsequaris honores. Cui georgi' subridēs ait. Ut
qd; a principio nō magis michi psuasisti blandis
sermonib' q; tormētis. Ecce parat' sum facere qd;
horroris. Hac pmissione dacia' delusus: let' effi-
cī. Iussitq; sub voce pconis vt oēs ad se puenirēt.
et georgiū tādiu reluctātē tandē credere et sacrifici-
care viderēt. Dīnata igit' tota ciuitate p gaudio
cū georgius idolorū tēplū sacrificatur' intraret: et
oēs ibidē gaudētes astarēt flexis genib' dñm ex-
orauer' vt tēplū cū idolis sic oīno destrueret qua-
tenus ad sui laudē et ppli cōuersionē nichil de eo
penit' remaneret. Statimq; ignis de celo descen-
dens: tēplū cū dijs et sacerdotib' cōcremauit. ter-
rag; se apēs oēs eoz reliqas deglutuit. Tūc ex-
clamar amb'o. in p̄fatiōe dicēs. Georgi' fidelissi-
mus miles xp̄i. dū xp̄ianitatis p̄fessio silēcio rege-
ret. sol' inter t̄p̄colas intrepid' dei filiū est cōfes-
sus. Cui et tantā cōstantiā grā diuina cōcessit: vt et
tirānce prāns p̄cepta contēneret. et innūerabiliū
nō formidaret tormēta penaz. O felix et inclitus
dñi p̄liato: quē nō solū t̄p̄alis regni blanda nō p-
suasit p̄missio: sed p̄secutore deluso simulacroz ei'
portēta in abyssum deiecit. Hec amb'o. Hoc audi-
ens dacia' georgiū ad se adduci fecit: eiq; dixit.
Que sunt maleficia tua pessime hoīm: q; tantū fa-
cin' cōmissisti. Cui georgi'. Non credas me nō sa-
crificare: sed me cū p̄ge et iterū me immolare vide.
Cui ille. Intelligo fraudē tuā: q; vis me facere ab-
sorberi: sicut tēplū et deos meos absorberi fecisti.
Cui georgius. Dic michi miser: dij tui q; se iuuare
nō potuerūt quō te iuuabūt. Frat' rex nimis: dis-
p̄t alexādie vxori sue. Deficiēs moriar: q; ab hoc
bole me supatū cerno. Cui illa. Tirāne crudel' et
carnifex: nunq; nō dixi tibi sepi' ne xp̄ianis mo-
lestus esses: q; de' eoz p̄ ipsis pugnaret. et nunc
scias me velle fieri christiānā. Stupefact' rex ait.

Deu' p̄chdolor: nunq; et tu seducta es. fecitq; eū
p̄ capillos suspēdi. et flagellis durissime cedi. Que
dū cederet: dixit georgio. Georgi' lumē veritatis:
quo putas puemā: nondū aqua baptismi renata.
Cui georgi'. Nichil besites filia: q; sanguinis tui
effusio baptism' tibi reputabit et corona. Tūc illa
orās ad dñm emisit spiritū. Huic attestat amb'o.
in p̄fatione dicēs. Ob hoc et gentiū regina ipsarū
crudeli a viro dictata snia. nondū baptismi grā
cōsecuta. glōse passionis meruit palmā. Un' nec
dubitare possum' q; rosea p̄fusa sanguinis vnda
referatas poli ianuas ingredi meruit. regnūq; pos-
sidere celoz. Hec amb'o. **¶** Sequenti vero
die georgi' talem accepit snias: vt p̄ totā ciuitatē
traheret. postmodū capite puniret. Dixit autē
ad dñm: vt quicūq; ei' imploret auxiliū: p̄ctio-
nis sue cōsequeretur effectū. Diuina autē vox ad eū
venit: q; sic fieret vt orauit. Cōpleta orōne capitis
abscisione martiriū consummauit sub dyocleciano
et maximiano: q; ceperūt circa annū dñi. cdxviiij.

¶ Daciaus autē cū de loco in quo decollat' est ad
palaciū rediret: ignis de celo cecidit: et ip̄m cū mi-
nistris suis cōsumpsit. **¶** Refert grego. turoneū. q;
cū quidā quāsdā reliqas sancti georgij deferreret. et
in quodā oratorio hospitari fuissent: mane nulla-
ten' capsam mouere potuerūt: donec ibidē reliq-
arū particulā dimiserūt. **¶** Legit in historia anti-
oebena q; cū xp̄iani ad obsidendū hierusalē p̄ge-
rēt quidā iuuenis speciosissim' cuidā sacerdoti ap-
paruit: qui sanctū georgiū ducē t̄p̄ianoz esse se di-
cens. monuit vt ei' reliquias secū in hierusalē de-
portaret: et ipse cū eis esset. Cū autē hierusalē obsē-
dissent. et saracenis resistētib' p̄scalas ascēdere nō
auderēt. beatus georgius armis albis indutus. et
cruce rubea insignit' apparuit: innuēs vt post se
securi ascenderēt et ciuitatem obtinerent. Qui ex
hoc animati ciuitatem ceperunt: et saracenos occi-
derunt.

De sancto marco euāgelista. lviij. A

¶ Marcus interpretatur sublimis mādato. cer-
tus. declinat'. et amarus. Sublimis mā-
dato rōne p̄fectionis in vita. q; nō solum
seruauit mādata cōmunia sed etiā sublimia: sicut
sunt consilia. Cert' rōne certitudinis in doctrina
q; doctrinā euāgelij sui certā tradidit. vtpote quā
a petro magistro suo didicit. Declinatus rōne p-
funde humilitatis. Nam propter nimā humilita-
tem pollicem sibi amputasse dicit: vt sacerdotio re-
prob' h̄fetur. Amar' rōne acerbioris p̄cne.
q; vbiq; p̄ ciuitatē tract' fuit et inter hec tormēta